

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Bosne i Hercegovine

8. sastanak Pododbora za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku

22. 05. 2025. godine, Brisel

Preporuke Evropske unije

1. Evropska komisija preporučuje vlastima Bosne i Hercegovine da izrada strategija i propisa u cilju usklađivanja s *acquisem* EU / standardima EU treba odražavati zajedničku viziju, te odgovornost i angažman cijele države, dati prednost kvaliteti u odnosu na brzinu, uključiti odgovarajuće konsultacije sa zainteresovanim stranama i dodjelu resursa koji su dovoljni za provedbu ciljeva strategije/propisa. Dalje, potrebno je poboljšati prikupljanje odgovarajućih podataka/statistike, te uvesti mehanizam za praćenje provedbe strategije/propisa za cijelu državu.

1. EKONOMSKA I FINANSIJSKA PITANJA

2. BiH treba poboljšati ekonomsko i fiskalno upravljanje, posebno u pogledu nedostatka srednjoročnog planiranja, niske učinkovitosti potrošnje uključujući u sektoru javnog zdravstva, te zanemarivanja javnih investicija. Potrebno je povećati učinkovitost javne potrošnje, posebno kroz bolje usmjeravanje socijalnih transfera, rješavanje zaostalih obaveza i poboljšanje upravljanja u javnim preduzećima.
3. BiH treba konsolidovati, objediniti i redovno objavljivati fiskalne podatke na nivou cijele države što je neophodno za razgovor s EU o pitanjima fiskalne politike. U tom smislu, treba jačati kapacitete Ministarstva finansija i trezora BiH za potrebe objedinjavanja podataka za cijelu zemlju.
4. Potrebno je poboljšati tržište rada rješavanjem problema u sektoru obrazovanja, koji često ne pruža vještine neophodne za tržište rada. Potrebno je modernizovati zastarjele nastavne planove i programe, te ojačati kapacitete agencija za zapošljavanje kako bi pružale aktivnu pomoć u traženju novih poslova. Treba riješiti problem odliva kvalifikovane radne snage, koji može dovesti do značajnog odliva mozgova.
5. Loše poslovno okruženje treba poboljšati otklanjanjem nedostataka u vladavini prava, smanjenjem velikog administrativnog opterećenja i prevazilaženjem rascjepkanog tržišta.
6. BiH treba provesti Smjernice o politikama Zajedničkog ekonomskog i finansijskog dijaloga za 2025. godinu.
7. BiH treba osigurati dosljednu političku podršku, visoku vidljivost, odgovornost i angažman cijele države i koherentnost Programa ekonomskih reformi. Također je potrebno ojačati kapacitete za koordinaciju ekonomske politike na nivou cijele države. Treba zaustaviti pretjeranu politizaciju socioekonomskih reformi u

državi, čak i onih tehničke prirode. Program ekonomskih reformi (2026-2028) treba dostaviti na vrijeme.

8. BiH treba smanjiti pretjerane administrativne zahtjeve za kratkoročne kapitalne transakcije i uskladiti propise s obavezama iz SSP-a koje se odnose na kupovinu nekretnina od strane građana EU.
9. BiH treba pripremiti izvještaj o potencijalnim obavezama s posebnim naglaskom na rizike koji se odnose na probleme s koncesijama na svim nivoima vlasti te izvršiti neophodne izmjene propisa kako bi se osigurala odgovornost i održivo rješavanje arbitražnih postupaka pokrenutih ili okončanih na osnovu tih koncesija.
10. BiH treba nastaviti napredak u usklađivanju s *acquisem* EU u oblasti slobodnog kretanja kapitala i Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, dovršavanjem aktivnosti na liberalizaciji kretanja kapitala i plaćanja.

2. INTERNA FINANSIJSKA KONTROLA U JAVNOM SEKTORU (PIFC) I REVIZIJA

11. Potrebno je redovno informisanje, te uključenost cijele države u izvještavanje o provedbi PIFC i vanjske revizije.
12. Centralne harmonizacijske jedinice na državnom i entitetskom nivou trebaju dobiti podršku u izgradnji administrativnih kapaciteta neophodnih za prelazak na narednu fazu razvoja interne kontrole kako bi mogle pružiti bolju pomoć institucijama. Centralne harmonizacijske jedinice trebaju do naredne godine osigurati konkretan plan zapošljavanja i obuke s ciljem unapređenja tih kapaciteta.
13. Kako bi se povećala stopa provedbe naročito u entitetima, centralne harmonizacijske jedinice trebaju izraditi dodatne smjernice za jedinice interne revizije o tome kako kreirati i formulisati preporuke, te kako pratiti njihovu provedbu. Centralne harmonizacijske jedinice (CHU) trebaju Evropskoj komisiji dostaviti evidenciju o provedbi preporuka EK, navodeći područja s najviše poteškoća u provedbi, kao i aktivnosti koje treba poduzeti radi poboljšanja njihove primjene.
14. Kada je u pitanju upravljačka odgovornost, državni i federalni nivo trebaju dostaviti informaciju o tome koliko resornih ministarstava učinkovito provodi preporuke. Republika Srpska i Brčko distrikt trebaju usvojiti i provoditi smjernice za bolju podjelu finansijskih i administrativnih zadataka.
15. Centralne harmonizacijske jedinice trebaju završiti i provesti mjere za vanjsku procjenu kvaliteta rada jedinica interne revizije, u skladu sa zahtjevima

Međunarodnog okvira profesionalne prakse za internu reviziju (IPPF), te uspostaviti sistem za upravljanje rizikom i izvještavanje o nepravilnostima.

16. BiH treba unaprijediti važeće propise o upravljanju javnim finansijama na svim nivoima vlasti kako bi svi javni subjekti usvojili i provodili upravljačku odgovornost, a naročito Republika Srpska treba usvojiti smjernice u ovoj oblasti. Takođe, BiH treba dostaviti evidenciju o tome koliko resornih ministarstava i javnih tijela na državnom i federalnom nivou provodi odgovarajuće smjernice.
17. BiH treba unaprijediti kvalitet praćenja rada javnih preduzeća korištenjem informatičke aplikacije za praćenje interne finansijske kontrole, te dostaviti popis preduzeća u državnom vlasništvu koja imaju uspostavljene jedinice interne finansijske kontrole.
18. Vrhovne institucije za reviziju trebaju provoditi smjernice za reviziju koje prate novitete u Okviru profesionalnih objava Međunarodne organizacije Vrhovnih revizorskih institucija (INTOSAI) i osigurati izradu procedure za njihovu provedbu. Vrhovne institucije za reviziju trebaju preispitati svoje sisteme za upravljanje kvalitetom i nastojati se organizovati na način koji im omogućava usklađenost s međunarodnim standardima, uzimajući u obzir ograničene resurse za ove aktivnosti, te istovremeno poboljšati stopu njihove provedbe.
19. U vezi sa zaštitom finansijskih interesa EU, BiH treba preduzeti neophodne korake za uspostavu službe za koordinaciju borbe protiv prevara (četvrti kvartal 2025.) i informisati Evropsku komisiju o napretku, a nakon toga uspostaviti i odgovarajuću mrežu ovih službi (četvrti kvartal 2025.).
20. BiH treba nastaviti ostvarivati dobre rezultate u istragama koje se provode u saradnji sa OLAF-om.

3. SARADNJA U OBLASTI STATISTIKE

21. S ciljem bolje podrške analizi politika u skladu s preporukama Eurostata, BiH treba poboljšati dostavljanje pravovremene, detaljne statistike za cijelu državu o nacionalnim računima, vladinim finansijama i tržištu rada.
22. Entitetski zavodi za statistiku trebaju dostaviti Agenciji za statistiku BiH tražene podatke, raščlanjene na neophodnom nivou, kako bi Agencija mogla da sastavi vjerodostojan indeks potrošačkih cijena (drugi kvartal 2026). Od izuzetne je važnosti da sve strane poštuju odredbe utvrđene Zakonom o statistici Bosne i Hercegovine, s posebnim akcentom na nadležnost Agencije za statistiku BiH za prikupljanje, obradu i distribuciju statističkih podataka.
23. BiH treba usvojiti odluku o organizaciji poljoprivrednog popisa, odrediti potrebna finansijska sredstva i provesti kompletan poljoprivredni popis (četvrti kvartal 2026.).

24. BiH treba osigurati odgovarajuće ljudske kapacitete za potrebe Agencije za statistiku BiH, koji imaju odgovarajuće kvalifikacije i odabrani su na osnovu zasluga. Ova preporuka se odnosi i na Centralnu banku i entitetske zavode.
25. BiH treba finalizirati Master plan za nacionalne račune (četvrti kvartal 2026).
26. BiH treba postići dogovor o podsektorima u okviru S.13 - Lista sektora opšte države, a nakon toga ažurirati i redovno objavljivati potpunu listu sektora (četvrti kvartal 2026).
27. BiH treba dogovoriti (četvrti kvartal 2026) i usvojiti (drugi kvartal 2027) novi zakon o statistici BiH, usklađen sa principima Kodeksa prakse evropske statistike.
28. BiH treba povećati proizvodnju podataka i poboljšati Upravne registre tako da ih mogu koristiti proizvođači statistike. BiH bi takođe trebala poboljšati kompletnost obaveznih varijabli u statističkom poslovnom registru (SBR).
29. BiH treba usvojiti mapu puta za pripremu sljedećeg popisa stanovništva (četvrti kvartal 2026).
30. BiH treba nastaviti da dostavlja Eurostatu statističke podatke o EDP i nastaviti s realizacijom kompletnog i konzistentnog sistema nacionalnih računa, te primjenjivati metodologiju Evropskog sistema nacionalnih i regionalnih računa (ESA) 2010, posebno u pogledu statistike državnih finansija. Prvi prioritet je popuniti kompletnu tabelu 1 iz Plana dostavljanja podataka ESA 2010 (treći kvartal 2026. godine), te istovremeno se pobrinuti da se popune i pošalju ostale tabele iz Plana dostavljanja podataka ESA 2020 (treći kvartal 2026.).
31. BiH treba izraditi klasifikaciju statističkih regija na nivou NUTS III za cijelu državu (drugi kvartal 2026).
32. BiH treba formirati i učiniti operativnom radnu grupu za statistiku državnih finansija koja bi trebala uključiti sve aktere u kompilaciju statistike državnih finansija i statistike postupka u slučaju prekomjernog deficita, uključujući odgovorne institucije entiteta. Radnom grupom bi trebale kopredsjedati BHAS i CBBiH.
33. BiH treba prikupiti i poslati Eurostatu podatke o statistici slobodnih radnih mjesta i indeksu troškova rada.